

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Police nad Metují, okres Náchod

Adresa: Na Babí 190, 549 54 Police nad Metují

Identifikátor školy: 600 094 006

Termín konání orientační inspekce: 10. - 14. prosinec 2001

Čj.	093 367/01-5073
Signatura	oi3cv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Police nad Metují (dále jen škola) je úplnou základní školou, kterou v době konání inspekční činnosti navštěvovalo 565 žáků. Žáci prvního až devátého ročníku jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2. Celkový počet tříd je dvacet sedm, z toho čtrnáct tříd je na prvním stupni.

Spádový obvod tvoří Police nad Metují, Velké Petrovice, Suchý Důl, Hlavňov, Bukovice, Pěkov, Žďár nad Metují, Česká Metuje a Radešov. Zřizovatelem je Město Police nad Metují, od 1. ledna 2000 je škola příspěvkovou organizací. Sdružuje školní jídelnu s plánovanou kapacitou 500 jídel a školní družinu s plánovanou kapacitou 110 žáků.

Orientační inspekce byla zaměřena na zjištění úrovně výchovně vzdělávací činnosti ve skupině sledovaných předmětů na druhém stupni školy, zjištění úrovně podmínek vzdělávání a na kontrolu efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu. V rámci této inspekční činnosti byla provedena tematická inspekce se zaměřením na sledování a hodnocení plnění Národního programu rozvoje sportu pro všechny v ČR.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka předmětů na druhém stupni

Matematika a informatika

V učebním plánu školy pro letošní školní rok je matematika na druhém stupni dotována celkem devatenácti hodinami. Sedmý až devátý ročník má po pěti hodinách týdně, šestý ročník čtyři hodiny týdně. Výuka předmětu je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Kontrolou tematických plánů vyučujících a zápisů v třídních knihách při hospitacích bylo zjištěno plnění učebních osnov a kontinuita učiva v jednotlivých ročnících. K posílení výuky matematiky je zařazen pro osmý ročník v jednohodinové týdenní dotaci volitelný předmět cvičení z matematiky.

Jako volitelný předmět pro žáky osmého a devátého ročníku je v učebním plánu zařazen v jednohodinové týdenní dotaci předmět informatika. Tomuto předmětu je vedením školy věnována velká pozornost, od druhého ročníku žáci navštěvují ve velkém počtu zájmový kroužek *Počítačová škola Rubiconn*, asi 350 žáků školy pracuje s internetem. Vyučující mají zpracované tematické plány na jednotlivé měsíce, ve kterých je dodržena návaznost učiva a jejichž obsah odpovídá učebním osnovám.

Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd, jsou voleny vhodně a přiměřeně, s ohledem na potřeby žáků se specifickými poruchami učení.

Personální zajištění výuky matematiky je příznivé, pouze jedna vyučující ze šesti nesplňuje požadavky pedagogické a odborné způsobilosti. Volitelný předmět informatika je vyučován třemi učiteli, z nichž jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka matematiky probíhá v jednotlivých třídách, které jsou vybavené základními pomůckami a potřebami. Další pomůcky jsou velmi přehledně umístěné v kabinetě. Prostorové podmínky umožňují dodržování psychohygieny při výuce. Školní nábytek je ve většině tříd starší, přesto většina učeben působí dobrým estetickým dojmem. Učebnice používané žáky jsou jednotné, učitelé je doplňují dalším příkladovým materiálem a pracovními listy. V menší míře byly při výuce používány didaktická technika a názorné pomůcky.

Materiální podmínky pro výuku informatiky jsou velmi dobré, ve škole jsou dvě počítačové učebny. V síti je zapojeno třináct, resp. čtrnáct počítačů pracujících v operačním systému NOVELL, všechny jsou připojeny k internetu. K dalšímu vybavení odborných učeben patří barevné tiskárny a kopírka formátu A3.

Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících u všech šesti vyučujících. Všechny navštívené hodiny matematiky byly pečlivě připravené, měly jasně stanovený cíl a přehlednou strukturu. Pokyny vyučujících byly jasné, stručné, většinou s důrazem na přesnost formulací. Drobné rozdíly byly v kvalitě a množství použitých forem a metod práce, převažovala frontální výuka. Samostatné práci byl věnován dostatečný prostor, volena byla vhodně a doplněna individuální péčí o integrované žáky. Výklad nového učiva měl návaznost na již známé pojmy a dovednosti, byl věcně správný, na dobré odborné úrovni, žáci se většinou do vyvození pravidel aktivně zapojovali. Při procvičování a zkoušení byli žáci vedeni k přesným formulacím a komentování výpočtů. Vyučovací čas byl využit efektivně, menší pozornost byla věnována psychohygienickým zásadám správného sezení a potřebné relaxaci v průběhu hodiny.

Vstupní motivace byla zařazována jen výjimečně, stejně tak závěrečné shrnutí nových poznatků a hodnocení spolupráce žáků. Důsledněji využívali vyučující průběžné hodnocení a pochvalu, žáky tím motivovali k další práci. Učitelé volili náměty příkladů, které navazovaly na životní zkušenosti žáků, využívali mezipředmětové vztahy. Zkoušení žáků probíhalo v návaznosti na probírané učivo a jeho aplikaci, hodnocení bylo objektivní, známka zdůvodňována.

Sledované hodiny informatiky byly vyučujícími velmi dobře připravené. Učitelé vycházeli z individuálního přístupu k žákům, průběžně s nimi práci konzultovali a na základě zpětné vazby jim poskytovali pomoc.

Všichni vyučující dbali na rozvoj slovního projevu žáků a přesnost formulací. Komunikace vycházela ze vzájemné důvěry, žáci akceptovali domluvená pravidla. Při práci prokazovali dobré dovednosti, znalosti a dostatečnou samostatnost. Grafický projev žáků je na dobré úrovni, jejich sešity jsou upravené, pečlivě vedené. Sledované hodiny se vyznačovaly dobrou efektivností, příjemnou atmosférou a tvůrčím duchem.

Celkově je úroveň výuky matematiky a informatiky hodnocena stupněm velmi dobrý.

Přírodovědné předměty

V rámci orientační inspekce byla sledována úroveň výuky přírodovědných předmětů, a to fyziky, chemie a přírodopisu na druhém stupni základní školy. Celkově bylo navštíveno deset vyučovacích hodin, z toho dvě hodiny laboratorních prací. Hodinové dotace jednotlivých předmětů souhlasí s platným učebním plánem, pouze celkový počet hodin přírodopisu je navýšen o jednu hodinu. Chemie a přírodopis jsou formou praktických cvičení vyučovány jako volitelné předměty s jednogodinovou týdenní dotací pro žáky devátého, resp. osmého a devátého ročníku.

Výuka sledovaných předmětů probíhá podle platných učebních osnov. Tematické plány vyučujících mají rozdílnou úpravu i vnitřní strukturu, jsou doplněny časovým harmonogramem. V některých plánech není zpracován přehled plánovaných laboratorních prací, někde je uváděn nižší počet laboratorních prací, než doporučují osnovy. Kontrolou těchto plánů nebyl zjištěn závažnější časový skluz, s výjimkou třídy VIII.C, kde činí asi šest týdnů.

Při kontrole náhodně vybraných třídních knih za školní rok 2000/2001 bylo zjištěno, že nebyl v rámci výuky sledovaných předmětů uskutečněn doporučený počet laboratorních prací. Nebyly předloženy žádné písemné výstupy, podle sdělení vyučujících jsou záznamy vedeny v běžných žákovských sešitech pro daný školní rok.

Personálně je výuka sledovaných předmětů zajištěna celkově osmi pedagogy. Šest z těchto vyučujících splňuje podmínky úplné odborné a pedagogické způsobilosti. Dva učitelé fyziky nesplňují podmínky odborné a pedagogickou způsobilosti pro výuku na druhém stupni základní školy. Tato skutečnost se neprojevila negativně na úrovni výuky.

Výuka všech sledovaných předmětů je uskutečňována v samostatných odborných učebnách, vybavených demonstračními stoly a didaktickou technikou. V učebně fyziky je do pracovních stolů rozveden elektrický proud, v učebně chemie je ve středovém panelu rozvod vody, ne však plynu. Všechny místnosti jsou prostorné, s dostatečným osvětlením, ve skříňkách jsou uloženy učební pomůcky a potřebný zásobní materiál. Vnitřní výzdoba a uspořádání učeben působí podnětně, průběžně je udržována čistota a pořádek. Materiálně technické vybavení školy pro výuku přírodovědných předmětů je kvalitní a umožňuje provádění laboratorních prací v osnovami doporučeném počtu.

Organizace a průběh vyučovacích hodin vycházely z klasické struktury. Vstupní opakování bylo spojeno s individuálním zkoušením žáků nebo probíhalo frontálně formou otázek a odpovědí. Teoretické učivo bylo často demonstrováno na praktických příkladech, využívána byla vlastní zkušenost žáků. Tuto fázi využívali vyučující zároveň jako motivačního momentu k plynulému a nenásilnému přechodu k výkladu nového učiva. Výklad měl vždy přiměřené tempo, verbální projev učitelů, rozsah i hloubka probíraného učiva odpovídaly charakteru učiva a věkovým schopnostem žáků. Ve výuce převládal individuální přístup a trvalý dialog učitel-žák. Dostatečný časový prostor měli žáci pro samostatné studium při práci s učebnicí nebo při řešení zadaných úkolů. Používané učební pomůcky vhodně a názorně doplňovaly výklad, didaktická technika byla použita jen ojediněle. Zápis do sešitů prováděli žáci samostatně, někdy na základě poznámek na tabuli, nebo jim byly poznámky učitelem diktovány. Úroveň zápisů byla rozdílná, většinou byly poznámky úhledné, doplněné barevnými nákresey. Z hlediska věcné a odborné správnosti nebyly nikde shledány nedostatky. Vyučovací čas byl účelně využíván, pouze závěrečné opakování a shrnutí učiva ke konci hodiny bylo buď velmi krátké, nebo neproběhlo vůbec.

Pozitivním znakem výuky bylo využívání oboustranné komunikace k aktivizaci žáků, ověřování pochopení učiva a průběžné motivaci. Málo byla ze strany vyučujících využívána pochvala a průběžné dílčí motivační hodnocení žáků, zejména v nižších ročnících. Interakce a komunikace ve vyšších ročnících často směřovaly k vyjadřování vlastního názoru žáků a aplikaci učiva pro praktické využití. Menší pozornost ze strany učitelů byla zaměřená na samostatný souvislý slovní projev žáků.

Atmosféra v navštívených hodinách byla velmi příznivá, vyučovací hodiny měly spád, celkový průběh vyučovacích hodin byl přirozený, nenásilný.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Tělesná výchova

Kontrolou rozvrhů hodin jednotlivých tříd bylo zjištěno, že týdenní časová dotace předmětu je v prvním ročníku stanovena v rozsahu tří vyučovacích jednotek, v druhém až devátém ročníku jsou realizovány dvě hodiny týdně. Již od pátého ročníku probíhá výuka dívek a chlapců odděleně, výjimku tvoří pouze třída VIII.D. V druhém až pátém ročníku jsou v rozvrhu zařazeny dvě samostatné hodiny tělesné výchovy týdně, od šestého ročníku jsou hodiny koncipovány jako jedna dvouhodina. Tato negativní skutečnost z hlediska psychohygieny je obhajována vedením školy a vyučujícími předmětu vzdáleností školní budovy od školního hřiště, zařazováním cyklistiky, běhu na lyžích apod.

Hospitacemi a namátkovou kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že členění učiva je v souladu

s učebními osnovami. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Kontinuita výuky v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Žáci prvního a druhého stupně mohou jako nepovinný předmět či zájmový útvar (kroužek) navštěvovat sportovní hry. Na druhém stupni je tato tělovýchovná aktivita zaměřena na košíkovou a odbíjenou. Pro nezáměr ze strany rodičů a žáků nebyl zaveden nepovinný předmět zdravotní tělesná výchova. Týdenní lyžařský kurz s uskutečňuje pravidelně na Pomezních boudách v Krkonoších, jeho příznivá finanční výše je ovlivněna tím, že škola zabezpečuje stravování vlastními prostředky.

Vedení školy s učiteli postupně zavádí tyto další tělovýchovné aktivity:

- pro šestý ročník 3 - 4 denní turistický pobyt v přírodě (pod stany) se zaměřením na historii,
- pro osmý ročník třídní cyklistický kurz v Martínkovicích, ubytování je v tělocvičně, dovoz obědů z polické školy,
- pro devátý ročník je naplánován na konec června vodácký kurz v Hlavňově (kanoistika).

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů ČR, žáci se účastní soutěží mezitřídních, oblastních, regionálních i celorepublikových. Dobrých výsledků dosahují žáci především ve stolním tenisu a lehkootletických soutěžích družstev.

Hospitace byly uskutečněny u osmi vyučujících (z toho u čtyř na prvním stupni). Pět učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Skutečností, že tři učitelé tyto podmínky nesplňují, nebyla kvalita výuky negativně ovlivněna.

Škola má k dispozici prostornou halu (tělocvičnu), která je rozdělena na dvě nestejně velké části. Vybavení tělovýchovným náradím a náčiním je na velmi dobré úrovni. Podmínky pro provozování lehkootletických disciplin jsou nepříznivé. Na veřejném hřišti je pouze běžecká rovinka, doskočiště a vržiště. Na asfaltové ploše hřiště lze hrát malou kopanou, košíkovou a odbíjenou. Fotbalový stadion místní TJ Spartak je pak využíván převážně při měření výkonů.

Organizační pokyny všech vyučujících byly jasné, stručné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Jedna z hospitovaných hodin byla podle plánu a aktuálních klimatických podmínek uskutečněna na školním hřišti (sáňkování), ostatní hodiny v tělocvičně školy. Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, na jejich začátcích byly dodržovány nástupové tvary, oznamovány cíle a zamýšlené průběhy hodin, v závěrečných částech nechybělo celkové zhodnocení, případné vyhlášení výsledků (výkonů) a organizační pokyny na příští hodiny. Sledované hodiny byly využity efektivně, učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. Ke zdárnému průběhu hodin přispívalo respektování didaktických zásad přiměřenosti, postupnosti a názornosti. Ve většině hodin lze za příkladné označit tělovýchovné a společenské návyky žáků, jejich kladný přístup k výuce a ukázněné chování. Všichni žáci akceptovali dohodnutá pravidla vzájemné komunikace, hry byly řízeny v duchu pravidel a zásad fair play. Účelnost řízení výuky byla na velmi dobré úrovni, rovněž jako verbální i neverbální komunikace učitelů se žáky.

Na základě výše uvedených skutečností je celkově úroveň tělesné výchovy hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Úroveň vzdělávání ve skupině sledovaných předmětů je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy předložil materiál *Návrh vzdělávacího procesu a rozvoje školy do roku 2004*. Vychází v něm z analýzy podmínek a prostředí školy, které poznával v průběhu prvního roku svého působení ve funkci. V tomto materiálu jsou určeny hlavní cíle a priority v oblasti materiálně technického zabezpečení, výchovně vzdělávacího procesu, řízení, kontroly, hodnocení a ekonomiky školy. V úvodní stati stanovuje zásady práce učitele na této škole, následuje návrh výchovně vzdělávacích cílů, použití metod a forem práce. V další části se zabývá personálním zabezpečením, informačním systémem, materiálně technickým zabezpečením a problematikou výchovy ke zdravému životnímu stylu. Mezi priority ve své činnosti řadí přizpůsobit způsob práce pedagogů současným požadavkům na výuku a výchovu, zlepšit jejich gramotnost v používání výpočetní techniky. Zároveň v této oblasti usilovat o zvýšení procenta kvalifikovanosti učitelů na prvním stupni. V materiální sféře dosáhnout kvalitního technologického zázemí školní jídelny, postupně obnovit vybavení tříd a doplnit učebnu výpočetní techniky dataprojektorem. Z těchto koncepčních záměrů vychází *Plán práce pro školní rok 2001/2002*. Je pracovním materiálem, obsahuje výčet akcí, termínů a informací o činnosti v letošním školním roce a byl sestaven za spoluúčasti pracovníků. Se všemi záměry jsou seznámeni zřizovatel a rodičovská veřejnost. Je to umožněno členstvím pedagogů v zastupitelstvu a dobrou spoluprací školy s rodiči žáků.

Součástí systému plánování jsou *Plán kontrolní a hospitační činnosti*. Stanovené koncepční cíle jsou reálné, ředitel školy má vytvořen ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, učební plán školy je v souladu s návrhem uvedeným ve zvoleném vzdělávacím programu. Byl sestaven na základě personálních podmínek a koncepčních záměrů vedení školy, s přihlédnutím k zájmu žáků, které byly zohledněny ve složení volitelných a nepovinných předmětů. V učební plánu je zařazeno celkem devět volitelných a dva nepovinné předměty, z kterých si žáci mohou vybrat. Nabídku doplňuje devět zájmových útvarů převážně se sportovním zaměřením.

V letošním roce škola eviduje celkem 106 integrovaných žáků, čtyři z nich s tělesným postižením. Kromě tří specializovaných tříd (II.D, V.D a VII.D) jsou žáci integrováni a k jejich reedukaci je ve škole na částečný úvazek zaměstnána učitelka s potřebnou kvalifikací a zkušenostmi. Náprava probíhá souběžně s výukou ve skupinkách po třech žácích. Výchovná poradkyně má kvalitně zpracované individuální plány pro všechny žáky se specifickými poruchami učení. Mají jednotnou formu, jsou k nim přiloženy dohody, podepsané ředitelem školy, třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy jsou na velmi dobré úrovni.

Organizování

Řízení školy se opírá o *Organizační řád*, v němž je přehledně a stručně popsán předmět činnosti školy a rozsah povolené hospodářské činnosti, všeobecné povinnosti pedagogických i provozních pracovníků školy a základní úkoly členů vedení školy - ředitele školy a jeho dvou zástupců. Z organizačního řádu dále vyplývá, že všichni pedagogičtí pracovníci se řídí

Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, které vydalo MŠMT ČR pod čj. 14 269/2001-26 ze dne 23. března 2001 a plní úkoly, vyplývající z popisu práce, který je součástí personální dokumentace všech pracovníků. Organizační řád dále upřesňuje rozsah vedené povinné dokumentace, vedení a kontrolu třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů. Oblast všeobecného řízení obsahuje přehled a popis jednotlivých provozních činností, včetně uvedení odpovědnosti za jejich plnění. V organizačním řádu nejsou samostatně zachyceny hlavní úkoly činnosti třídních učitelů, výchovného poradce, předmětových komisí, případně jejich předsedů. Dále není uvedena pracovní náplň vedoucího školní jídelny, charakteristika činnosti školní družiny a povinnosti jejich výchovných pracovníků. Součástí organizačního řádu je *organizační schéma*, znázorňující vztahy podřízenosti a nadřízenosti pracovníků školy. Na organizační řád navazují tematicky i obsahově některé další vnitřní materiály školy. Jedná se hlavně o část *režimu školy*, vztahující se k povinnostem učitelů a *provozní řád školy*.

Škola vede předepsanou povinnou dokumentaci. *Vnitřní školní řád* je doplněn částí *režimu školy*, týkajícího se povinností žáků. Oba materiály jsou zpracovány věcně a jasně, chybí však zvýraznění práv žáků.

Výuka je organizována podle denního rozvrhu hodin. Pořadí jednotlivých předmětů ve vyučovacím dni i rozložení v týdnu respektuje týdenní předmětovou dotaci a obsahovou náročnost předmětu. Nulté hodiny jsou zařazeny jen ojediněle ve třídách druhého stupně. Jedná se o hodiny výtvarné výchovy, cvičení z českého jazyka a přírodovědných praktik. Důsledkem zavedení nultých hodin je, že někteří žáci devátého ročníku mají sedmihodinovou výuku v jednom sledu. Kromě toho všichni žáci prvního ročníku mají v jednom dni pět vyučovacích hodin v jednom sledu.

Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny pro všechny třídy. Namátkovou kontrolou výše uvedených dokumentů byly zjištěny drobné nedostatky v kvalitě vedení příslušných zápisů a záznamů. Katalogové listy jsou od školního roku 1999/2000 vedeny počítačovým způsobem s využitím programu Bakalář. U žáků, kteří konali opravnou komisionální zkoušku, není v těchto listech uváděn termín ani výsledek této zkoušky (např. žák třídy VI.A s pořadovým č. 18). Následná opatření (opakování ročníku, přestup do jiné třídy nebo školy, ukončení školní docházky) jsou zaznamenána pouze v třídním výkazu. Slabší úroveň vedení výše uvedené dokumentace je důsledkem nedostatečného zdůrazňování významu a důležitosti dokumentačních materiálů a malé pozornosti, věnované vedení a kontrole těchto materiálů ze strany odpovědných pedagogů a vedoucích pracovníků školy.

Při kontrole dalších dokumentů (protokoly o komisionálních zkouškách, kniha úrazů, zápisy z pedagogických rad, záznamy o práci ve volitelném předmětu) nebyly shledány žádné nedostatky. Osobní údaje žáků školy jsou uloženy v počítači pod heslem, dokumentační materiály pak v ředitelně školy a jsou tak bezpečně chráněny před zneužitím. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001* je zpracována pečlivě, stručně a věcně, ve smyslu odpovídajících právních předpisů. Byla projednána s pracovníky školy.

Organizační činnost realizuje vedení školy, složené z ředitele školy a dvou zástupců pro jednotlivé stupně školy. Schází se při řešení aktuálních úkolů jednou týdně, zápisy z těchto schůzek nejsou vedeny. Školní družina organizačně podléhá zástupci ředitele školy pro první stupeň, vedoucí školní jídelny a provozní zaměstnanci řediteli školy. Při škole je ustavena Unie rodičů. Funkci výchovného poradce vykonává zkušený pedagog, který spolupracuje s třídními učiteli a s vedením školy.

Pedagogičtí pracovníci školy se schází čtyřikrát ročně na pedagogických radách, které jsou zaměřeny převážně na hodnocení chování a klasifikace žáků. Zápisy z těchto porad jsou doplněny přehledem známek za dané pololetí. Písemné podklady a údaje o žácích jednotlivých

tříd, včetně pochval a výchovných opatření schválených pedagogickou radou, jsou vedeny na přiložených tiskopisech. Některé důležité poznámky vztahující se k jednotlivým žákům jsou zaznamenány souběžně v katalogových listech. Vedle pedagogických rad se nepravdělně a podle potřeby konají provozní porady. Informační systém vzhledem k učitelům školy doplňují ještě krátké porady konané občas v průběhu hlavní přestávky, dále nástěnky a elektronická pošta. Směrem k žákům jsou předávány informace prostřednictvím školního rozhlasu, na třídnických hodinách nebo každodenním přímým stykem.

Škola organizuje dvakrát ročně třídní schůzky, na nichž informuje rodiče žáků o chování a prospěchu jejich dětí. Zvláště jsou organizovány schůzky pro rodiče žáků prvního a devátého ročníku. V průběhu školního roku škola využívá k informacím rodičů notýsky a žákovské knížky. V naléhavých případech jsou rodiče kontaktováni přímo nebo písemnou formou.

Vnitřní i vnější informační systém je v daných podmínkách školy funkční, umožňuje dostatečné, efektivní a rychlé předávání informací.

Pro svoji prezentaci na veřejnosti využívá škola řadu možností. Články o činnosti školy jsou uveřejňovány v místním i okresním tisku. Škola má svoje webové stránky a od školního roku 2000/2001 vydává nepravdělně Školní zpravodaj. Učitelé organizují pro žáky školy a pro veřejnost kulturní i tělovýchovné akce, v rámci vedlejší hospodářské činnosti škola pořádá pro veřejnost kurzy anglického jazyka a práce s počítačem. Spolupracuje s Městským úřadem Police nad Metují při každoročním úklidu města.

Celková úroveň organizování je hodnocena stupněm průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení je propojeno s plánovací a kontrolní činností, navazuje na úkoly stanovené v materiálu *Návrh vzdělávacího procesu a rozvoje školy do roku 2004* a v dokumentu *Režim školy - povinnosti učitelů*. Jako celek je funkční a pružné. Aktuální úkoly a situace řeší ředitel školy a jeho zástupci v rámci každodenního osobního kontaktu. Systém řízení a vedení pracovníků vychází z organizační struktury. Základní pedagogická problematika je řešena na pedagogických radách a provozních poradách. Vedoucí pracovníci uplatňují demokratický styl řízení. Doporučení a úkoly, zadávané jednotlivým pracovníkům a jejich plnění, je vedením školy průběžně sledováno. Případné nedostatky, zjištěné ředitelem školy nebo jeho zástupci jsou odstraněny neprodleně.

Pro uplatňování tvůrčí iniciativy pracovníků se vedení školy snaží vytvářet příznivé podmínky. Jednou z priorit je udržet co nejvyšší odbornost výuky, proto vedení školy podporuje učitele, kteří se chtějí dále vzdělávat. V současné době si tři učitelky zvyšují kvalifikaci formou dálkového studia. Řada vyučujících využívá možnosti dále se vzdělávat na seminářích pořádaných Centrem vzdělávání Náchod a Pedagogickým centrem Hradec Králové.

Pomoc začínajícím pedagogům je realizována neformálním způsobem zkušenějšími kolegy se stejným či podobným odborným zaměřením.

V morálním a hmotném stimulování je zaveden systém, ředitel a jeho zástupci mají zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti. Pro stanovení výše osobního hodnocení vypracoval ředitel školy kritéria a zásady, se kterými jsou všichni pracovníci seznámeni. Výše této nenárokové složky platu je odstupňována na základě těchto schválených dokumentů. Je přehodnocována zpravidla dvakrát ročně. Mimořádné odměny jsou vypláceny za konkrétní práci nad rámec pracovních povinností.

Oceňování a hodnocení pracovních výsledků jednotlivých pracovníků provádí ředitel školy a jeho zástupci průběžně. Systém pravidelného hodnocení pracovníků se opírá hlavně o hodnocení výsledků výchovně vzdělávací práce na jednáních pedagogické rady, o závěry

z hospitační činnosti prováděné vedením školy a o výsledky kontrol práce pedagogů.

Pravidelné sebehodnocení školy se provádí na závěrečné pedagogické radě. Výsledky v oblasti vzdělávání, v soutěžích a společenských aktivitách jsou uváděny každoročně ve *Výroční zprávě o činnosti školy*. Podkladem jsou výsledky jednání pedagogické rady, záznamy z kontrolní činnosti vedení školy, přenesené poznatky z třídních schůzek rodičů i výsledky žáků při přijímacím řízení na střední školy.

Způsob vedení a motivování pracovníků je přehledný, účelný, a akceptovaný pracovníky školy. Úroveň vedení a motivování pracovníků je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Vzhledem k velikosti a organizační struktuře má ředitel školy (dále i ŘŠ) vytvořen systém vnitřní kontroly. Ten vychází z písemně zpracovaného materiálu *Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002*. Jsou v něm rámcově vymezeny jednotlivé oblasti kontrolní činnosti, měsíce, ve kterých kontrolní činnost má být uskutečňována a jména zodpovídajících pracovníků. Předložený plán hospitační činnosti pro celé vedení školy má příliš stručnou a nekonkrétní podobu, není v něm stanoven počet hospitací, ani jejich zaměření.

Hospitační činnosti vedení školy je rámcově naplánována od listopadu do konce školního roku (června) 2002. Zahrnuje oba stupně školy, činnost školní družiny, kontrolu plnění učebních plánů, využívání učebních pomůcek, zadání kontrolních prací. Každý učitel má zavedeny desky s hospitačními záznamy, s výsledky a závěry z hospitací jsou pracovníci seznamováni. Ke dni konání orientační inspekce ředitel školy nevykázal žádnou hospitační činnost, zástupce pro druhý stupeň tří a zástupkyně pro první stupeň osm hospitací.

Kontrolu pedagogické dokumentace provádějí oba zástupci ředitele školy každý týden, práci výchovného poradce kontroluje ředitel školy. Kontrolu provozu školy a jejího hospodaření provádí ředitel školy s hospodářkou školy, čtvrtletně předkládá čerpání všech položek, výsledky hospodaření jsou projednávány se zřizovatelem.

V uplynulém školním roce byly žákům pátého ročníku zdejší školy i ze škol spádových zadány srovnávací testy z českého jazyka a matematiky. Na podzim letošního školního roku zakoupila škola testovací program „Dotest“, který slouží ke generování zkušebních testů pro žáky prvního až devátého ročníku. Tento soubor může zahrnovat všechny předměty jednotlivých ročníků. Záměrem vedení školy je, aby na konci školního roku byly vytvořeny základní testy pro kontrolu a osvojení učiva.

Kontrolní mechanismy ve škole jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny stupněm průměrný.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV (neinvestiční výdaje)

Základní škola Police nad Metují je od 1. ledna 2000 příspěvkovou organizací. Na tento rok jí byla přidělena dotace ze státního rozpočtu ve výši 10 445 000 Kč. Na platy zaměstnanců bylo přiděleno 7 367 000 Kč, na OPPP 39 000 Kč, na zákonné odvody 2 761 000 Kč a na ONIV 278 000 Kč. V poslední uvedené částce je 6 000 Kč účelové dotace pro dyslektické děti.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Organizace zpracovává mzdovou agendu v programu VEMA. Kontrole byl předložen vnitřní platový předpis platný od 1. 10. 2000. Dále byl předložen čtvrtletí výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství ŠKOL (MŠMT) P1-04 ze dne 15. 1. 2001 s rozdělením na jednotlivé součásti organizace. Kontrola vykazovaných mzdových prostředků byla odsouhlasena na mzdovou rekapitulaci a na výkaz zisku a ztrát, kde bylo zjištěno, že organizace vyplatila mzdové prostředky nejen ze státního rozpočtu, ale také z fondu odměn ve výši 108 182 Kč. Skutečně vyplacené mzdové prostředky byly vyšší než přidělený rozpočet i s fondem odměn, čímž došlo k nedodržení závazného ukazatele státního rozpočtu. Na OPPP dostala škola přiděleno 39 000 Kč, vyčerpala částku 38 975 Kč.

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) měl být tvořen 2% ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, což v tomto roce nebylo provedeno. Neoprávněně byl FKSP tvořen tržbami za obědy ve školní jídelně (chybně zaúčtovány faktury vydané) a nebyl proveden převod poplatků a úroků z účtu FKSP na běžný účet školy. Rozpočet FKSP nebyl předložen, zásady čerpání FKSP byly vyhotoveny, ale jsou nedostačující (nejsou zde stanovena pravidla pro čerpání půjček). Půjčka na zakoupení bytu zaměstnance byla poukázána na osobní účet, čímž není zajištěno, že zaměstnanec použije prostředky v souladu se smlouvou o půjčce.

Osobní dokumentace zaměstnanců školy je vedena velmi pečlivě a přehledně. Ochrana osobních dat je také zajištěna, veškeré osobní spisy jsou uschovány v uzamykatelné skříni u mzdové účetní.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV (ostatní neinvestiční výdaje)

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu na ONIV byly čerpány na programy k výuce – 6,9%, plavecký výcvik – 3,9%, cestovné – školní výlety – pedagogický dozor – 10,7%, další vzdělávání pedagogických pracovníků – 4,6%, učebnice – 56,3%, učební pomůcky a poštovné spojené s dodáním učebních pomůcek – 10,6%.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Účelová dotace ve výši 6000 Kč byla přidělena pro dyslektické žáky. Použita byla na nákup repasovaného počítače pro tyto žáky, což je doloženo účtenkou číslo 316 z 29. 3. 2000.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky nebyly škole přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy byla vypracována.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu na nákup učebnic, učebních pomůcek a programového vybavení pro žáky byly efektivně využity vzhledem k jejich účelu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu roku došlo ke změně účetního, což se výrazně projevilo na kvalitě zpracování účetnictví i účetní závěrky. Kontrolou bylo zjištěno, že dotace přidělená ze státního rozpočtu neodpovídá stavu na účtu 691 30 – Dotace od školského úřadu. Na tento účet byla omylem zaúčtována úhrada faktury, vydané za obědy pro důchodce. Nebyla předložena vnitřní směrnice o oběhu účetních dokladů, seznam používaných zkratk a značek používaných v účetnictví, rozhodnutí o nakládání s drobným hmotným a nehmotným majetkem, rozhodnutí o způsobu účtování zásob, stanovení zásad ke klíčování nákladů a výnosů při realizaci hospodářské činnosti, limit pokladní hotovosti, způsob úschovy a ukládání účetních písemností a záznamů na technických nosičích dat. Nebyla provedena dokladová inventura. Vyplacené cestovné ze dne 14.–16. 6. 2000 u zaměstnanců s osobním číslem 24 a 417 neodpovídá výši stravného dle zásad o poskytování cestovních náhrad. Na středisku kantýna, které má vedlejší hospodářskou činnost, nejsou zaúčtovány žádné mzdové náklady.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 474-00/Ce ze dne 7. 6. 2000, s účinností od 1. 7. 2000,
- Vzdělávací program Základní škola, schválený MŠMT ČR dne 30. 4. 1998 pod čj. 16 847/98-2 s platností od 1. 9. 1996, úpravy a doplňky schválilo MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998,
- Návrh vzdělávacího procesu a rozvoje školy do roku 2004, nedatováno,
- Plán práce pro školní rok 2001/2002 ze dne 5. 9. 2001,
- Učební plány Základní školy Police nad Metují na školní rok 2001/2002,
- Organizační řád školy ze dne 1. 12. 2000,
- Vnitřní řád školy pro školní rok 2001/2002 ze dne 28. 8. 2001,
- Režim školy - povinnosti žáků ze dne 25. 8. 2001,
- Režim školy - povinnosti učitelů ze dne 25. 8. 2001,
- Provozní řád školy ze dne 21. 9. 2001,
- Zápis z jednání pedagogické rady za školní roky 1999/2000 a 2000/2001,
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002 z 12. 9. 2001,
- Zásady pro přiznání osobního příplatku z 23. 2. 2001,
- Přiznání osobního příplatku - kritéria pro pedagogické pracovníky z 23. 2. 2001,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001,
- rozvrhy hodin pro školní rok 2001/2002,
- personální dokumentace všech pracovníků školy ve školním roce 2001/2002,
- protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2000/2001,

- třídní knihy tříd IX.A, VIII.A, VII.C a VI.A za školní rok 2000/2001,
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd ve školním roce 2001/2002,
- tematické plány vyučujících pro školní rok 2001/2002,
- přehled volitelných předmětů ve školním roce 2001/2002,
- seznam nepovinných předmětů a kroužků z 11. 12. 2001,
- záznamy o práci v nepovinných předmětech a zájmových útvarech ve školním roce 2001/2002,
- podkladová inspekční dokumentace,
- Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Police nad Metují, platnost od 1. ledna 2000,
- Živnostenský list - předmět podnikání – hostinská činnost, platnost od 11. prosince 2000,
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000,
- Rozvaha k 31. 12. 2000,
- Výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2000,
- Účetní osnova Základní školy Police nad Metují,
- Upravený rozpočet k 31. 12. 2000,
- Přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období k 31. 12. 2000,
- Vnitřní mzdový předpis platný od 1. října 2000,
- Zásady čerpání FKSP vystavené dne 16. května 2000,
- Vnitřní předpis – cestovní náhrady platný od 1. 1. 2000,
- Cestovní příkaz os. číslo 24 a 417,
- Žádost o poskytnutí bezúročných půjček z FKSP zaměstnance s os. číslem 205 z 27. 4. 2000 a zaměstnance s os. číslem 201 z 28. 3. 2000,
- Oznámení zůstatku k 31. 12. 2000 běžného účtu u Komerční banky Náchod,
- Oznámení zůstatku k 31. 12. 2000 FKSP účtu u Komerční banky Náchod,
- Faktura – daňový doklad č 2000-150135 z 8. 3. 2000,
- Účtenka 316 ze dne 29. 3. 2000,
- Stanovení ceny oběda od 1. 1. 2000 ve Školní jídelně Police nad Metují.
- Mzdová rekapitulace za období 1. - 12. 2000,
- Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství P1-04 z 15. 1. 2001,
- Přehled pohybů na účtu 691 30 – Dotace ze školského úřadu za období 1. - 12. 2000,
- Výpis účtu KB č. 20 z 15. 12. 2000,
- Faktura vydaná č. 6 z 1. 12. 2000 na Kč 1.059,50 Kč.

ZÁVĚR

Na základě provedených hospitací, kontroly povinné dokumentace a dalších zjištění je úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá, podmínky vzdělávání jsou hodnoceny stupněm průměrný. Základní škola Police nad Metují plní svoji výchovně vzdělávací funkci.

Od poslední inspekce, uskutečněné ve dnech 5.-11. listopadu 1996, došlo ke změně na místě ředitele školy. Současný ředitel vykonává funkci od školního roku 1999/2000, oblast podmínek vzdělávání vykazuje dílčí nedostatky. V oblasti hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu bylo shledáno, že došlo k nedodržení závazného ukazatele čerpání mzdových prostředků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Baštář	
Členové týmu	Mgr. Pavel Bachtík	
	Mgr. Eduard Suchanek	
Další zaměstnanci ČŠI	Věra Jiránková, Marie Vančáková	

V Náchodě dne 11. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 2. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Karel Nývlt

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	7. 3. 2002	předáno osobně
Zřizovatel	7. 3. 2002	093 81/02-5073

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány